

„Časující“ subjekt

Subjekt jakožto celek (jakožto událostné dění) se děje ve směru času, přicházejícího z budoucnosti a přecházejícího v minulost; naproti tomu však ve svých akcích se subjekt přinejmenším jednou jejich složkou obrací proti tomuto směru. K tomu dochází tehdy, když přicházející dění (události apod.) nejen očekává, ale napomáhá mu v tom, aby se staly. Tato aktivita posuzována ze strany subjektu (z hlediska subjektu) směřuje přicházejícímu dění, na kterém má mít subjekt také účast, vstříc, tj. jde mu naproti. Všeobecným děním je tedy subjekt (a zejména každý výsledek jeho aktivit) strháván ve směru z budoucnosti do minulosti, ale vlastní dění subjektu (jakožto subjektu příslušného subjektního událostného dění) je orientován z minulosti do budoucnosti. Rozlišíme-li tedy subjekt jakož celkovou událost od subjektu jakožto subjektu této události, platí, že pouze pohledu zvenčí (ze stanoviska vnějšího pozorovatele) se subjekt jakožto celková pravá událost děje tak, že všechno nové, mladé stárne anebo pomíjí, kdežto subjekt sám je v každé chvíli něčím novým, co tu v této podobě a této kondici ještě nebylo. Přechod budoucnosti v minulost je nejen subjekty (pravými jsoucnými, jež mají vedle vnějšku také svou vnitřní stránku) umožňován a zprostředkováván, ale subjekty na tom jsou účastny svou aktivitou, která tomu, co „má nastat“, co se „má stát“ a co přichází z budoucnosti jako výzva a apel, jde vstříc, tedy z minulosti přes aktuální přítomnost do nejbližší budoucnosti. Jen díky této rozhodné orientovanosti na budoucnost a do budoucnosti je subjekt s to, dát oné „ještě nenastalé“ budoucnosti, která jakoby stojí za dveřmi, sám sebe jako průchod k uskutečnění. (Kdybychom právě toto nepředpokládali, nikdy bychom se nemohli odpoutat od zakořeněného předsudku, že vše, co přítomnosti předchází, je to předešlé, tedy minulost; naproti tomu bychom nerozpoznali svrchovanou důležitost toho, co přichází ne jako předešlé, nýbrž jako přicházející a právě (aktuálně) příšlé.

(Písek, 040523-3.)